provinciehuis Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
0592 - 36 55 55

provincie Drenthe

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 19 januari 2021
Ons kenmerk 3/5.6/2021000052
Behandeld door mevrouw R. Vos (0592) 36 57 40
Onderwerp: Subsidieverlening Wageningse Universiteit in het kader van het IBP-VP
Status: Verzoek om eventuele wensen of bedenkingen

Geachte voorzitter/leden,

Wij hebben het voornemen om € 530.000,- subsidie te verlenen aan de Wageningse Universiteit voor de uitvoering van het onderzoeksprogramma Eytemaheert. Gelet op het bepaalde in artikel 1.3, vierde lid, van de Algemene subsidieverordening Drenthe, stellen wij uw Staten in de gelegenheid eventuele wensen of bedenkingen aan ons kenbaar te maken ('voorhangprocedure').

In de onderstaande tekst nemen wij u kort mee in de totstandkoming en stand van zaken met betrekking tot het programma IBP-VP Drents Plateau en vervolgens lichten wij het onderdeel waarop het voorgenomen besluit van toepassing is nader toe.

Interbestuurlijk programma Vitaal Platteland Drents Plateau

Op 26 februari 2020 hebben wij u op hoofdlijnen geïnformeerd over het programma IBP-VP. Nederland staat voor grote opgaven op het terrein van voedselproductie, klimaat, waterveiligheid, circulaire economie, biodiversiteit en energie. Deze uitdagingen vragen om een samenhangende, regio specifieke benadering van onder meer landbouw, natuur, milieu, kwaliteit van leefomgeving en water. Een benadering waarin bestuurslagen samenwerken, met elkaar en met andere maatschappelijke partijen. Daarom hebben Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen de handen ineengeslagen met het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland. In vijftien kansrijke gebieden gaan wij in Nederland samen aan de slag. Eén van die gebieden is het Drents Plateau.

Binnen het IBP-VP Drents Plateau staat de transitie richting kringlooplandbouw centraal. De gezamenlijke ambitie is in de komende jaren te komen tot een sector met zoveel mogelijk gesloten kringlopen op gebieds- en bedrijfsniveau.

Het IBP-VP sluit daarmee aan bij de ambities van het provinciale programma Toekomstgerichte Landbouw en de Agenda boer, burger en biodiversiteit.

Wij experimenteren, leren en verduurzamen vanuit drie complementaire deelprogramma's:

- Samenwerking akkerbouw - melkveehouderij met vier centrale thema's: evenwichtsbemesting, Drentse-mest, gezonde ruil, regionaal voer. Deelprojectleiding vanuit de provincie;
- De Boermarke Zeijen wil "duurzame boeren in een vitaal platteland". Er is behoefte om gezamenlijk invulling te geven aan "circulair boeren". Zij werken aan de economische en ecologische duurzame ontwikkeling van de agrarische bedrijven binnen de Boermarke. Deelprojectleiding vanuit Prolander;
- De Onderzoeksboerderij WUR-Eytemaheert. Wageningen University & Research (WUR) en natuurboerderij Eytemaheert gaan samen de nieuwe kansen en mogelijkheden van een natuurinclusieve kringlooplandbouw verkennen. Deelprojectleiding vanuit de WUR.

De deelprogramma's wijken van elkaar af qua actoren, schaalniveau en mate van vernieuwing. De samenstelling is tot stand gekomen vanuit het uitgangpunt dat wanneer wij stappen willen maken om de transitie uit te rollen er behoefte is om kennis op te doen vanuit verschillende invalshoeken en aan verbindingen tussen koplopers onderling maar ook tussen koplopers en het peloton. Er is dan ook nadrukkelijk aandacht voor het bovenliggende traject gevoed vanuit de ervaringen die worden opgedaan binnen de deelprogramma's.

Onderzoeksboerderij Wageningse Universiteit - Eytemaheert

Boerderij Eytemaheert is sinds juni 2019 een samenwerking gestart met de WUR als onderzoeksboerderij. Op de Eytemaheert wordt door de WUR onderzoek gedaan naar nieuwe kansen en mogelijkheden van natuurinclusieve kringlooplandbouw die kunnen bijdragen aan een duurzame kanteling in de landbouw. Voor onze provincie is van grote meerwaarde dat de WUR zich heeft verbonden aan deze locatie en onderzoek uitvoert op een voor ons actueel en belangrijk thema.

Kenmerkend aan het totale bedrijfssysteem van de onderzoeksboerderij is:

- geen inputs van buiten het bedrijfssysteem, zoals (kracht)voer en (kunst)mest;
- een gemengd bedrijf met akkerbouw primair voor humane voedselproductie;
- inzet van de robuuste Groninger Blaarkop met als dubbeldoel vlees en melk;
- aanleg van landschapselementen voor CO2 vastlegging;
- veel aandacht voor het verbeteren van een goede bodemgezondheid;
- inzet van precisielandbouw om te komen tot meer biodiversiteit.

Binnen het beoogde onderzoek zijn er twee lijnen te onderscheiden:

1) aspecten onderzoek, gericht op het meten/monitoren/optimaliseren van een specifieke maatregel die bijdraagt aan het verbeteren van de kringloop en/of biodiversiteit;
2) systeemonderzoek, gericht op enerzijds het meten/monitoren van de totale prestatie van Eytemaheert met betrekking tot de kringloop en de biodiversiteit. Dit vindt plaats op het niveau van dier, perceel en bedrijf. Anderzijds is het gericht op gebieds- en ketensamenwerking met het oog op robuuste beloningsvormen voor natuurinclusieve kringlooplandbouw en duurzaamheidsambities van ketenpartners.

Er is een monitoringplan uitgewerkt waarbij het bedrijf van 150 ha is opgesplitst in een vijftal blokken. Deze opsplitsing is van belang om inzicht te krijgen in de stofstromen (NPK, organische stof) tussen de bedrijfsonderdelen 1) natuur, 2) grasland huiskavel voor beweiden melkvee, 3) kruidenrijk grasland voor beweiden jongvee, vaarzen en stieren, 4) kruidenrijk grasland wat niet geweid wordt en 5) akkerbouw. Inzicht in de hoeveelheden en samenstelling van de biomassastromen tussen deze vijf blokken en de productie van melk en vlees is de kern van het bedrijf Eytemaheert.

De basis voor de kennisontwikkeling is het inzicht krijgen in het bedrijfssysteem op niveau van dier, perceel en blok, zowel technisch als economisch. Om inzicht te krijgen in de bodem-plant-dier-product relaties is een nulmeting nodig qua bodemscan, vegetatiescan en genotypering van de Blaarkoppen. De monitoring wordt afgestemd met de monitoring van natuurinclusieve bedrijven in het kader van het Staatsbosbeheer project wat uitgevoerd wordt onder leiding van Wageningen Environmental Research.

Kennisdeling

Kennisdeling maakt een belangrijk onderdeel uit van het programma. Kennisdeling onder andere richting ondernemers en onderwijs en de samenwerkende partners binnen het programma IBP-VP.

Prestatieverplichting

De programmaperiode loopt tot er met 31 december 2022. Aan de te verstrekken subsidie zijn een aantal prestatieverplichtingen verbonden, de WUR wordt verzocht om in februari 2022 een tussentijdse rapportage aan te leveren. De overkoepelende projectleiding van het IBP-VP Drents Plateau wordt uitgevoerd door de provincie. Circa vier keer per jaar vindt er overleg plaats met onder andere de vertegenwoordigers van de deelprogramma's waarin de voortgang van de deelprogramma's zal worden besproken en gevolgd.

Financiën

De totale omvang van het IBP-VP programma bedraagt € 2.001.000,--. Het IBP-VP wordt gedekt vanuit de enveloppe 'Natuur en waterkwaliteit' (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) van € 1.081.000,-- en provinciale middelen. Het programma van de WUR draagt bij aan de doelstelling van de provincie Drenthe in het programma Toekomstgerichte Landbouw om de verduurzaming van de landbouw in Drenthe te stimuleren en om economie en ecologie meer met elkaar in balans te brengen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter , secretaris